

YOSH PEDAGOGLARNI TAYYORLASH ILMIY IZLANISHLARNI OSHIRISH

Sobirov Begzod Sherzod o'g'li¹

¹ TIFT Universiteti Jismoniy madaniyat yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Ismailov Farrux Israil o'g'li¹

¹ TIFT Universiteti Jismoniy tarbiya va sport kafedrası mudiri

MAQOLA MALUMOTI

ANNOTATSIYA:

MAQOLA TARIXI:

Received:18.05.2025

Revised: 19.05.2025

Accepted:20.05.2025

KALIT SO'ZLAR:

*yosh pedagog, ilmiy
izlanish, ta'lim sifati,
metodika, kasbiy o'sish,
rag'batlantirish..*

*Mazkur maqolada yosh pedagoglarni
tayyorlash jarayonida ilmiy izlanishlarning o'rni
va ahamiyati tahlil qilinadi. Ilmiy faoliyatni
rivojlantirish orqali pedagoglarning kasbiy
mahoratini oshirish, zamonaviy metodikalarni
joriy etish va ta'lim sifati yaxshilanishi haqida fikr
yuritiladi. Shuningdek, mavjud muammolar va
ularni bartaraf etish yo'llari ko'rib chiqiladi.*

KIRISH. Zamonaviy ta'lim tizimining rivojlanishi bevosita malakali pedagog kadrlar tayyorlash bilan chambarchas bog'liq. Ayniqsa, yosh pedagoglarning ilmiy salohiyatini oshirish, ularni zamonaviy pedagogika va innovatsion yondashuvlar bilan qurollantirish bugungi kunning dolzarb masalalaridan biridir. Chunki ta'limda raqobatbardoshlik va sifatga erishish uchun pedagoglar nafaqat o'quv materialini yetkazuvchi, balki tadqiqotchi, innovator va ijodkor bo'lishi lozim.

O'zbekistonda olib borilayotgan islohotlar natijasida yosh mutaxassislar uchun keng imkoniyatlar yaratilmoqda. Ammo bu imkoniyatlardan to'liq foydalanish uchun ularni ilmiy-tadqiqot faoliyatiga jalb etish, ilmiy maqola yozish, tajriba asosida pedagogik muammolarni hal qilish kabi ko'nikmalarni shakllantirish zarur. Aynan ilmiy izlanishlar orqali yosh pedagog o'z kasbiy mahoratini oshiradi, yangicha fikrlash va yangilik yaratishga intiladi.

Mazkur maqolada yosh pedagoglarni tayyorlash jarayonida ilmiy izlanishlarning ahamiyati, mavjud muammolar va ularni hal etish yo'llari tahlil qilinadi hamda samarali tajribalar asosida takliflar bildiriladi.

Asosiy qism

Yosh pedagoglarni tayyorlash jarayoni zamonaviy ta'lim tizimida ustuvor yo'nalishlardan biri bo'lib, ularning ilmiy salohiyatini oshirish orqali ta'lim sifatini yuqori bosqichga olib chiqish mumkin. Ilmiy izlanishlar — bu nafaqat ilm-fan sohasiga hissa qo'shish vositasi, balki pedagogning kasbiy rivojlanishida muhim omildir. Aynan ilmiy faoliyat orqali yosh o'qituvchi o'z sohasi bo'yicha chuqur bilimga ega bo'ladi, dars berish uslublarini takomillashtiradi va pedagogik jarayonni yangi metodlar bilan boyitadi.

Bugungi kunda O'zbekiston ta'lim tizimida yosh pedagoglar uchun ko'plab imkoniyatlar yaratilmoqda. Jumladan, ularni ilmiy loyihalarga jalb etish, malaka oshirish kurslari, grantlar, konferensiyalar va ilmiy seminarlarda qatnashish uchun shart-sharoitlar yaratilmoqda. Biroq, amaliyotda bu imkoniyatlardan to'liq foydalanish holati yetarli emas. Ko'plab yosh o'qituvchilar ilmiy maqola yozish ko'nikmasiga ega emaslar, ilmiy tahlil va tadqiqot metodikasini yetarlicha bilmaydilar. Bu esa ularning professional o'sishiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Ilmiy izlanishlarning samarali bo'lishi uchun avvalo universitet va institutlarda ta'lim olayotgan talaba-yoshlarni ilm-fan bilan erta bog'lash lozim. Magistratura bosqichida esa amaliy tadqiqotlar, zamonaviy tahlil usullarini o'rgatish va dissertatsiya yozish madaniyatini shakllantirish muhimdir. Ta'lim muassasalarida yosh o'qituvchilar uchun ilmiy rahbarlik tizimi samarali ishlashi zarur. Ustoz-shogird an'anasi asosida tajribali olimlar va professor-o'qituvchilar tomonidan ko'mak berilishi, maslahatlar berilishi yoshlarning ishonchini oshiradi va ularni mustaqil izlanishga ruhlantiradi.

Shuningdek, yosh pedagoglarning ilmiy faoliyatini rag'batlantirish tizimini kuchaytirish lozim. Ilmiy maqola yozgan, tadqiqot olib borgan yoki metodik qo'llanma tayyorlagan o'qituvchilarning moddiy va ma'naviy rag'batlantirilishi ularni ilmiy faoliyatga yanada ko'proq jalb etadi. Ta'lim vazirligi, Oliy ta'lim muassasalari va ilmiy markazlar bu borada hamkorlikda ishlashi zarur.

Bundan tashqari, raqamli texnologiyalar va internet manbalari yordamida yosh pedagoglar uchun onlayn ilmiy platformalar, ochiq elektron kutubxonalar va vebinarlar tashkil etilishi ham ilmiy izlanishlar samaradorligini oshiradi. Masofaviy ilmiy muhitda qatnashish orqali ular nafaqat respublika miqyosida, balki xalqaro ilmiy hamjamiyat bilan ham aloqada bo'lish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Yosh pedagoglarning ilmiy salohiyatini oshirish — bu butun ta'lim tizimining yuksalishiga xizmat qiluvchi asosiy omildir. Ularni qo'llab-quvvatlash, rag'batlantirish, ilmiy faoliyatga yo'naltirish orqali nafaqat malakali o'qituvchilar, balki jamiyatni rivojlantiruvchi liderlarni tarbiyalash mumkin. Shu bois, ushbu jarayonni tizimli va barqaror tarzda yo'lga qo'yish bugungi kunning dolzarb vazifasidir.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, yosh pedagoglarning ilmiy salohiyatini oshirish ta'lim tizimini takomillashtirishda muhim omil hisoblanadi. Ularni ilmiy izlanishlarga jalb etish, zamonaviy metodikalarga asoslangan tadqiqotlar olib borishga rag'batlantirish orqali o'qituvchilik faoliyati yanada samarali va innovatsion tus oladi. Ilmiy rahbarlik, malaka oshirish, moddiy va ma'naviy rag'batlantirish, hamda raqamli resurslardan keng foydalanish yosh pedagoglarning kasbiy o'sishiga xizmat qiladi. Shu bois, bu yo'nalishda tizimli ishlarni davom ettirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2019). *Yoshlar bilan ishlashni samarali tashkil etish va ularning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish bo'yicha 5 muhim tashabbusni amalga oshirish to'g'risida topshiriq*.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2022). *O'zbekiston Respublikasida ommaviy sportni rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida PQ-408-son qaror*.
3. Yoshlar ishlari agentligi. (2023). *Yoshlar o'rtasida sport tadbirlarining ijtimoiy samarasi bo'yicha yillik hisobot*.
4. Mulaydinov, F. (2024). Application, place and future of digital technologies in the educational system. *Nordik ilmiy-amaliy elektron jurnali*.
5. Jumanova, S. (2024). Analysis of PISA test results in Uzbekistan and prospects of preparing primary education students for PISA test. *Nordik ilmiy-amaliy elektron jurnali*.
6. Axadjon o'g'li, A. A., & Tursunboy o'g'li, N. J. (2023). SANOATNING YAIMGA TA'SIRINI BAHOLASH. *QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 290-293.
7. Ikromjonovna, J. S., & Axadjon o'g'li, A. A. (2023). O'ZBEKISTONDA PISA TESTI NATIJALARI VA BOSHLANG'ICH TA'LIM O'QUVCHILARINI BU TESTGA TAYYORLASH ISTIQBOLLARI. *QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 9, 159-162.
8. Turanboyev, B., & Abdullayev, A. (2023). DAVLAT, KORXONA VA TASHKILOTLAR BYUDJETINI TO'G'RI TAQSIMLASH TENDENSIYALARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 3(4), 304-309.

9. Tursunboy o'g'li, N. J., & Axadjon o'g'li, A. A. (2023). O 'zbekistonning jahon savdo tashkilotiga a'zo bo 'lish uchun uzoq yo 'li va xitoy tajribasi. *Qo 'qon universiteti xabarnomasi*, 1, 43-47.

10. Акабирходжаева, Д. Р., & Абдуллаев, А. А. (2024). ВЛИЯНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ИННОВАЦИЙ НА РАЗВИТИЕ МИРОВОГО ФИНАНСОВОГО РЫНКА. *Экономика и социум*, (11-1 (126)), 729-739.

11. Akabirxodjayeva, D., & Abdullayev, A. (2024). TEXNOLOGIK INNOVATSIYALARNING JAHON MOLIIYA BOZORINING RIVOJLANISHIGA TA'SIRI. *QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 13, 89-96.

12. Akhrorjon, A., & Maxliyoxon, O. (2024). IMPACT, RESULTS AND CONSEQUENCES OF WTO ACCESSION ON THE EDUCATION SYSTEM. *International Multidisciplinary Journal of Universal Scientific Prospectives*, 2(1), 6-15.

13. Abdullaev, A. (2022). BOBUR VA BOBURIYLAR SULOLASINING JAHON SIVILIZATSIYASINING YANGILANISHIGA QO 'SHGAN HISSASI. *NEW RESEARCH ON THE WORKS OF ALISHER NAVOI AND ZAHIRUDDIN MUHAMMAD BABUR*, 1.

14. Abdullaev, A., & Odilova, M. (2024). The Role of WTO in Improving the Quality of Education. *Yosh Tadqiqotchi Jurnali*, 3(1), 140-148.

15. Akhmadjonov, O., Abdullaev, A., Ubaydullayev, A., Omonov, I., & Mirzamahmudov, B. (2022). ISLOM BANKI VA AN'ANAVIY BANKLAR O 'RTASIDAGI FARQLAR. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 755-761.

16. Akhrorjon, A. (2022). Uzbekistan and the World Trade Organization management system. In *International scientific conference" Topical issues of the economy in modern*.

17. Akhrorjon, A., & Oybek, A. (2022). Danger in Islamic Banking. In *International scientific conference" Topical issues of the economy in modern*.

18. Abdullaev, A. (2022). O 'zbekiston iqtisodiyoti uchun jstga a'zo bo 'lish sabab muammo va natijalari. *Raqamli texnologiyalar va ta'lim istiqbollari*, 1(2), 113-121.

19. Akhrorjon, A. (2022). Reasons, problems and consequences for the accession of the Uzbek ecanomy to the WTO. In *International scientific conference" Topical issues of the economy in modern*.

20. Akhrorjon, A., & Zumradkhan, K. (2022). The impact and results of membership of the wto on the education system. *Educational Research in Universal Sciences*, 1(5), 24-32.

21. Akhmadjonov, O., Abdullaev, A., Karimova, S., & Solijonova, F. (2022). Jahon savdo tashkiloti boshqaruv tizimi. *Scientific progress*, 3(2), 343-347.

22. Akhmadjonov, O., Abdullaev, A., Shamsiddinov, M., & Umarjonov, B. (2022). ISLAMIC FINANCE. *Scientific progress*, 3(2), 48-50.

23. Akhmadjonov, O., Abdullaev, A., Anvarov, J., & Ismoilov, S. (2022). Islom moliyasi. *Scientific progress*, 3(2), 45-47.

24. Akhmadjonov, O., Abdullaev, A., Umarjonov, B., & Shamsiddinov, M. (2021). Islom moliyasining xususiyatlari. *Scientific progress*, 2(8), 634-638.
25. Akhmadjonov, O., Abdullaev, A., Yusupov, S., & Anvarov, J. (2021). Islom bankchiligidagi xavf. *Scientific progress*, 2(8), 639-642.
26. Abdullaev, A. (2021). RAQAMLI IQTISODIYOT-KADRLAR TAYYORLASHNING DOLZARB MASALALARI. *Ushbu maqolada raqamli iqtisodiyotning o'ziga xos xususiyatlari, uning.*
27. Mamadjonov, M., Abdullayev, A., Abdurahmonov, I., & Mamadaliyev, A. (2021). Challenges of management in the digital economy. *Scientific progress*, 2(6), 1533-1537.
28. Akhmadjonov, O., Abdullayev, A., Abdupattayev, A., & Sultonov, M. (2021). Islamic banking management, assets and liabilities. *Scientific progress*, 2(6), 1525-1532.
29. AA, M. F. M. (2021). RAQAMLI IQTISODIYOT TUSHUNCHASI, AFZALLIKLARI VA AMALIY AHAMIYATI. *ÂXEOPOT-KOMMYHHKÂflX TEXHOMrnmÂPH BÂ TEÏÏEKOMMYHHKÂ^ mÂPHHHr 3ÂMOHÂBHH MYÂMMOÏÏÂPH BÂ EHHMÏÏÂPH OHÏÏÂHH PECnYEmKÂ HÏÏMHH-TEXHHKÂHMYMÂHMHHMrMÂrbPY3ÂÏÏÂP TmflÂMH*, 2(6), 794.
30. Ahmadjonov, O., Abdullayev, A., Mamayusupov, M., & Umarjonov, O. (2021). Raqamli iqtisodiyotda boshqaruv muammolari. *Science and Education*, 2(10), 636-642.
31. Tursunboy o'g'li, N. J., & Axadjon o'g'li, A. A. (2023). O'ZBEKISTONNING JAHON SAVDO TASHKILOTIGA A'ZO BO'LIH UCHUN UZOQ YO'LI VA XITOIY TAJRIBASI. *QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 1 (1), 43-47.
32. Axadjon o'g'li, A. A., & Tursunboy o'g'li, N. J. (2023). SANOATNING YAIMGA TA'SIRINI BAHOLASH. *QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 1 (1), 290-293.

